

چکیده:

پولشویی فرآیند تبدیل پول‌های نامشروع و کثیف ناشی از فعالیت‌های غیرقانونی و نامشروع به پول‌های تمیز، مشروع و قانونی است، که اقتصاد زیرزمینی، نظام اداری ناسالم و غیرکارآمد و نظام مالی فاقد سیستم نظارتی قوی، بستری مناسب برای ارتکاب آن محسوب می‌شود. پدیده پولشویی را می‌توان حلقه‌ای از جریان‌های منفی جامعه دانست که تحت تاثیر عوامل مختلف اما نابهنجار، فرایندهای مالی- پولی را به طور اخص و کل ساختار اقتصادی، سیاسی و اجتماعی را به طور اعم مورد هجوم قرار می‌دهد. تفکر جرم‌انگاری این پدیده به دنبال گسترش جرایم سازمان یافته در دنیا مطرح شد و هدف این بود که با کوتاه کردن دست جنایتکاران از عواید مجرمانه‌شان، انگیزه ارتکاب جرم در آنها از بین برود و به این ترتیب با مبارزه با پولشویی به مبارزه با جرایم سازمان یافته پرداخت. پولشویی دارای اثرات گسترده نامطلوب و زیانباری است. اختلال در بازارهای مالی، افزایش تورم، کاهش تمایل به سرمایه‌گذاری در فعالیت‌های تولیدی، فساد اداری، خروج سرمایه از کشور و کاهش اعتماد عمومی در سطح داخلی و خارجی از جمله پیامدهای مضموم پول شویی است (احمدی، محمد، ۱۳۸۷). خصوصیات سازمان یافتگی و فراملی بودن و بدون بزه دیده بودن این جرم، خسارات و زیان‌های اقتصادی، اجتماعی و سیاسی آن و ارتباط تنگاتنگ آن با جرایم دیگر ضرورت جرم‌انگاری این پدیده را در دنیا و همچنین ایران بیشتر کرده است. اسناد بین‌المللی و منطقه‌ای متعددی در خصوص پولشویی به تصویب رسیده است که برخی از مهمترین آنها عبارتند از کنوانسیون وین ۱۹۸۸، کنوانسیون شورای اروپا ۱۹۹۰، دستورالعمل اروپایی ۱۹۹۱، توصیه‌های چهل‌گانه FATF در سال ۱۹۹۰ و اصلاحیه‌های آنها در سال ۱۹۹۶ و ۲۰۰۰، کنوانسیون پالرمو در سال ۲۰۰۰ و کنوانسیون مبارزه با فساد مالی سال ۲۰۰۳ در ایران نیز همگام با جامعه بین‌المللی هر چند با تاخیر قانون مبارزه با پولشویی به تصویب رسیده است (شهریاری، محمد ، ۱۳۸۶). برخی از الزامات و ابزارهای مبارزه با پول شویی عبارتند از: تصویب و اجرای قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی در سطح ملی و بین‌المللی، ایجاد فضای ناامن برای مجرمان، اصلاح ساختار مالیاتی کشور، کنترل و نظارت بر ارزشهای خارجی، ایجاد دستگاه و تشکیلاتی مقتدر برای مبارزه با پولشویی و بالاخره بازسازی و اصلاح سیستم بانکی. زیرا همانگونه که بانک‌ها مهم‌ترین پناهگاه عاملان پولشویی به شمار می‌رود، به همان اندازه نیز گلوگاه حساس به دام انداختن پول شویان است.

واژگان کلیدی: پولشویی، تطهیر پول، پول کثیف، جرایم فراملی، جرایم سازمان یافته، جرم منشا،

اسناد بین‌المللی